

EL RIU MÉS TREBALLADOR

Sis itineraris per conèixer l'aprofitament energètic del curs baix del riu Llobregat

Javier Morata

Sant Feliu de Llobregat: Edicions del Llobregat, 2017

CARLES RIBA

gat és un projecte cultural i lúdic impulsat pel Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat. *El riu més treballador* n'és la primera guia esplèndidament realitzada per Javier Morata Martín.

El territori de Catalunya es divideix hidrogràficament en la part catalana de la Conca de l'Ebre i el que s'anomenen conques internes, o rius relativament petits que desemboquen directament al mar (els més importants són el Ter i el Llobregat). El territori de Catalunya també inclou una petita part de la conca de la Garona (la Vall d'Aran) que desemboca a l'Atlàntic per França.

Si bé la superfície de les conques hidrogràfiques internes de Catalunya ocupen una mica més del 50% de la superfície del país, l'aportació natural d'aigua és tan sols d'uns 2.000 hm³/any (700 el Llobregat i 850 el Ter) quan el riu Ebre sol n'aporta uns 15.000 (comparativament, les aportacions naturals en hm³/any d'altres rius del món són: Duero, 20.500; Roine, 60.000; Rin, 73.500; Danubi, 205.000; Mississipí, 530.000 o Amazones, 6.600.000); en canvi, les conques hidrogràfiques internes allotgen més del 90% de la població de Catalunya.

Com diu Conxita Sánchez Medina en la presentació d'aquesta guia, "el Baix Llobregat és un territori

històricament marcat per la presència de l'aigua" i, per tant, l'Itinerari de l'Aigua al Baix Llobre-

Per tant, l'ús de l'aigua de les conques hidrogràfiques internes de Catalunya (com la major part

de les conques hidrogràfiques mediterrànies) és un cas d'ús eficient: amb molt pocs recursos hídrics, s'abasteix una població enormement gran (6.800.000 persones) en tots els seus usos (agrícola, boca, industrial, energia, sense oblidar les funcions ecològiques).

En aquest context, el Baix Llobregat és el paradigma d'aquests usos eficients. Per la seva imbricació amb la gran conurbació barcelonina i immers en una de les zones amb una economia més dinàmica del Mediterrani, disposa en el seu territori d'una mostra molt diversa de recursos hídrics (curs final del riu Llobregat, els aqüífers del Delta i Vall Baixa, zones humides, la desembocadura) i de les principals infraestructures relacionades amb l'aigua (assuts, salts d'aigua, molins i centrals generadores, canals de la Infanta i de la Dreta, potabilitzadores, depuradores, dessaladora).

És, doncs, del tot raonable que el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat hagi endegat des de fa anys la iniciativa de crear un Itinerari de l'Aigua del Baix Llobregat. El text que ara es presenta, *El riu més*

treballador, inclòs en la col·lecció "Camins de l'Aigua" d'Edicions del Llobregat, és la primera de les sis guies previstes.

És interessant constatar que, si bé la força motriu de l'aigua va tenir històricament una gran importància en la industrialització de la nostra comarca —especialment a la colònia Sedó— i també en la de la resta de Catalunya (rius Ter i Llobregat), avui dia aquesta funció és marginal a la comarca: les diferents instal·lacions tenen potències equivalents entre un camió i una locomotora.

L'autor d'aquesta guia, Javier Morata Martín, ha fet un treball minuciós, equilibrat i molt ben estructurat. La informació és molt completa i està disposada en forma de fitxes que permeten una consulta fàcil i amigable. És de destacar el material gràfic en forma de fotografies, així com els mapes on s'assenyalen estacions de trens i recorreguts. Un cop més es posa de manifest el valor del treball voluntari d'una persona com Javier Morata Martín en el marc d'una associació com el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat.

El llibre inclou els següents capítols-fitxa:

- El riu més treballador (capítol introductor)
- 1. Molí de Broquetes. Colònia Sedó
- 2. El Cairat. Resclosa i central hidroelèctrica
- 3. Molí de Gualba. Càtex-molí
- 4. Can Bros
- 5. Can Sedó
- 6. Rec vell. Molí de l'Argemí, Molí Capdevila, Fàbrica Ferrer i Mora

L'edició impresa també és molt acurada i està pensada per a un ús com a guia de camp: el paper és gruixut, relligat en espiral (cosa que en facilita l'obertura) i protegit per cobertes de plàstic.

En definitiva: una magnífica iniciativa del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat; una magnífica realització del seu autor, Javier Morata Martín; i una magnífica edició impresa d'Edicions del Llobregat. També cal remarcar el suport d'ATLL (Aigües Ter-Llobregat) i del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

